

DE REFORMATIE

WEEKBLAD TOT ONTWIKKELING VAN
HET GEREFORMEERDE LEVEN

DIE UWE JEUGD VERNIEUWT ALS EENS ARENDS PSALM 103:3

Onder redactie van Ds E. Th. v. d. Born, Prof. P. Deddens, P. Groen, Prof. Dr H. J. Jager en Prof. C. Veenhof.

Het nadrukken van de inhoud van dit blad is verboden overeenkomstig de Wet op het Auteursrecht.

Medewerkers: Ds F. A. den Boeft, Helpman; Drs R. H. Bremmer, Zwolle; Ds J. v. Bruggen, Assen; Drs D. J. Buwalda, Kampen; Drs L. Doekes, Hilversum; Ds D. van Dijk, Groningen; Ds J. Francke, Rotterdam; K. van Huizen, Groningen; A. Janse, Breda; Dr P. Jasperse, Leiden; Ds B. Jongeling, Apeldoorn; Ds H. Knoop, Rotterdam; Ds J. Meester, Amsterdam; Mr Dr J. Meulink, Enschede; Drs H. M. Mulder, Kampen; Rudolf van Reest; Dr G. K. Schoep, Den Haag; A. Schilder, Den Haag; Ds H. J. Schilder, Utrecht; Ds J. Smellk, Groningen; Ds J. P. v. d. Stoel, Grootegast; D. Stroo, Bussum; Prof. Dr C. van Til, Philadelphia, Pa, U.S.A.; Ds G. Visé, Kampen; Ds C. Vonk, Schiedam; Ds F. de Vries, 's-Gravenhage; Ds D. K. Wielenga, Rotterdam; A. Zijlstra, Groningen.

Alle stukken bestemd voor de Redactie: Prof. P. DEDDENS, Spoorwade 7, Kampen; voor medewerkers: rechtstreeks aan hen of aan de administratie.

Adm.-adres: Oosterbaan & Le Cointre N.V., Goes. Tel. 2424 — Postrek. Nummer 406040 ten name van „DE REFORMATIE”, GOES.

Abonn.: f 4.50 per halfj., buitenl. f 11,— per jaar; losse nummers 20 cent, alles bij vooruitbetaling. Advertentiën: 20 cent per m.m.

INHOUD. Hoofdartikel: Prof. Holwerda en zijn „eer”. slot. — Uit de Schrift: Welzallig hij, wiens zonden zijn vergeven (1 Joh. 1:9). — Kerkelijk leven: Phraseologie inzake de kerkerode der N.H. Kerk. - De bibliotheek van wijlen Prof. Schilder. - Tekort Theol. Hogeschool. - Die mensen..... - Geen weg voor het vlees. - Wonderen en kansen. - Is er nog niet heel veel goeds in de gebonden

kerken? - „Doorbraak”, 1. — Op en om 't kerkplein: Na een lastige stormige vaart: de haven in zicht. — Pop. Wetensch. Schetsen: Koning Josia van Juda, slot. — Pol. en Soc. leven: Gemeenschap in de arbeid, 2. — Boekbespreking. — Lit. en Kunst: Kunst en gebrokenheid. — Perschouw. — Kerknieuws.

De classis Amersfoort van de Gereformeerde Kerken in Nederland, in haar vergadering van 11 Juli 1945 kennis genomen hebbende van de mededeling van de Broeders S. J. Popma (dan volgen de namen van 28 ouderlingen en diakenen), allen leden van den kerkeraad van de Gereformeerde Kerk van Amersfoort:

1. dat de Kerkeraad van deze kerk in zijn vergadering van 6 Juli 1945 met meerderheid van stemmen heeft besloten:

a. dat zij de leeruitspraken van 1942/3 niet voor vast en bondig kunnen houden, zolang de Synode dat, wat ze schreef over de binding van Toelichting en Praeadvies, niet geheel heeft teruggenomen;

b. dat zij alle hiermee in verband staande schorsingen en afzettingen van ambtsdragers niet erkennen, omdat deze hebben plaats gehad naar een interpretatie van artikel 31 K.O., waardoor zij ten onrechte als scheurmakers zijn uitgeworpen. Zulks om trouw te blijven aan de door ons, overeenkomstig art. 53 en 54 K.O. verrichte ondertekening van de drie Formulieren van Enigheid, welke ondertekening (volgens het ondertekeningformulier voor dienaren des Woords) inhoudt, dat zij de leer, vervat in die drie Formulieren getrouw zullen voorstaan, en alle dwalingen daartegen strijdende verwerpen, tegenstaan, weerleggen en helpen weren.

Aan dit besluit is toegevoegd, dat tot uitvoering ervan moet worden overgegaan; dat bedoeld besluit principieel niet betekent verbreking van het kerkverband, dat echter de meerdere vergaderingen art. 31 K.O. feitelijk buiten werking hebben gesteld, zodat praktisch de Kerkeraad alleen uitvoering kan geven aan dit besluit, door zich buiten het kerkverband te plaatsen;

2. dat zij in die vergadering de minderheid vormende, terstond daarna de volgende verklaring hebben afgelegd: De meerderheid van den kerkeraad breekt met het verband der Gereformeerde Kerken in Nederland, zoals dit verband uitkomt in classis, Particuliere en Generale Synode. Wij achten deze uittreding in strijd met Gods Woord en kunnen dus niet dit breken van het kerkverband niet meegaan. Wij beschouwen ons als de wettige kerkeraad van de Gereformeerde kerk van Amersfoort, die als nummer 904 bij de Hoge Overheid bekend staat; en kunnen de uitspraak dezer meerderheid onmogelijk als wettig erkennen, daarentegen wensen wij, overeenkomstig Gods Woord en het accord der Belijdenis, het verband met de Gereformeerde Kerken met volle overtuiging te handhaven;

3. dat zij van oordeel zijn, dat Ds E. Th. v. d. Born en Ds Holwerda (dan volgen de namen van 29 ouderlingen en diakenen) tezamen vormende de meerderheid in de genoemde Kerkeraadvergadering, zich door dat besluit en de daarna gevolgde handelingen hunnerzijds (nl. het op Zondag 8 Juli beleggen van afzonderlijke Godsdienstoefeningen) hebben schuldig gemaakt aan de zonde van openbare scheurmaking en dienengevolge niet langer als trouwe ambtsdragers in de gemeente van Christus mogen worden geduld;

4. dat zij uit den aard der zaak buiten machte zijn, in overeenstemming met dit hun oordeel, de genoemde personen uit hun resp. ambten te ontsetten, weshalve zij de hulp en medewerking der Classis inroepen, opdat zij in 't vervolg bij uitsluiting als de wettige kerkeraad van de Gereformeerde Kerk van Amersfoort kunnen optreden”.

Tot zover de officiële mededeling van de kerkeraad van de heer Stap aan de Classis.

De heer Stap schreef: „van die smarten geloven wij geen zier. Het is trouwens in flagrante tegenspraak met het thema van de preek, door Ds Holwerda gehouden op de Zondag na de vrijmaking: „Vreugde over de kerkgemeenschap”.

Maar wij lezen in deze preek:

„Er is niemand — daar ben ik zeker van — die de breuk begeert, en toch zien we de scheur al wijder worden. Is dat niet vreemd? De anti-christ vergadert

PROF. HOLWERDA EN ZIJN „EER” (III, slot)

HOOFDARTIKEL

Voor wie nog wel geloof hecht aan de officiële notulen van onze kerkeraad, betreffende de vraag hoe wij tenslotte Vrijdagavond 6 Juli 1945 uit elkaar zijn gegaan, laat ik ze hier volgen.

„Ds Popma, die inmiddels ter vergadering gekomen is, neemt het presidium over. Deze vat de draad op, waar we die gisteravond lieten liggen en vraagt aan de broeders, die beraad hebben gevraagd, of zij al licht ontvangen hebben. Er was een advies der Classis, dat niet door den Kerkeraad werd aanvaard. Wanneer de 31 ondertekenaars, dus de meerderheid, ernst maken met hun Verklaring, dan zullen ze ook moeten verklaren, dat hij, Ds P., schorsingswaardig is.

Ds Holwerda was van meening, dat we het kerkeraadbesluit van gisteravond moeten uitvoeren en daarom moesten overwegen dat er geen breuk met het kerkverband is, wanneer de Kerkeraad synodale besluiten niet voor vast en bondig houdt, doch slechts gebruik maakt van het recht, vastgelegd in art. 31 K.O. De Synode heeft echter het gebruikmaken van dit recht beschouwd en gestraft als scheurmakerij, waardoor z.I. de Synode den grondslag van het kerkverband had losgelaten en meende Ds H. in deze situatie tot een tijdelijk verbreken van het verband gedwongen te zijn. Tot de eindbeslissing der Synode zouden we alle financiële verplichtingen, voortvloeiend uit het kerkverband, nakomen.

Er. Vonk zegt, dat het hem nog niet helder is en vraagt hoe de kerkeraad kerkrechtelijk staat daar we nu synodeloos zijn. Logisch gevolg is dat die broeders geschorst moeten worden; we moeten eerlijk handelen; er blijft voor de minderheid een beroep over op de gemeente.

Praeses zelde: nu zouden we deze kwestie krijgen, dat de kerkeraad zich buiten het verband plaatst en er is hier een minderheid die geweerd heeft de Verklaring te tekenen; die zal willen uitspreken het kerkverband niet te breken, die wil blijven de Geref. Kerk van Amersfoort met Classis, Part. Synode en Generale Synode.

Praeses wil de vergadering een half uur schorsen en met de minderheid de zaak bespreken; wil er nu niet verder over spreken doch als wettige Kerkeraad vergaderen.

Tegen deze uitspraken wordt heftig geprotesteerd en de beide andere predikanten verklaren dat het zoo niet gaat. Zij leggen er den nadruk op dat de praeses de vergadering niet schorsen kan ter wille van een beraad dat hij persoonlijk met de minderheid wenst te hebben. Hij kan wel voor een dergelijk beraad toestemming vragen, maar niet zich alvast als Praeses van een minderheid hier gedragen. Dan moet hij het presidium neerleggen.

Na een onderbreking van een half uur neemt Ds H. den voorzittershamer, die hem vrijwillig door Ds P. wordt overhandigd en verklaart Ds P. dat de meerderheid nu breekt met het verband van de Geref. Kerken in Nederland. Wij achten deze uittreding niet in overeenstemming met Gods Woord. Wij beschouwen ons thans als de wettige Kerkeraad van de Geref. Kerk van Amersfoort. Hij verklaart verder: van onzen kant komt hierover geen discussie meer.

Ds Holwerda: beteekent die verklaring, dat U zich aan het verband met den Kerkeraad onttrekt?

Ds v. d. Born: Ds Popma zegt „de broeders”, wilt U de namen noemen?

Ds Popma: de broeders die de Verklaring hebben ondertekend, bedoel ik.

Ds Holwerda: de minderheid proclameert zich tot kerkeraad, daarmee kan de Kerkeraad geen genoegen nemen.

Ds Popma: we hebben afgesproken dat het stadium der discussie voorbij is. We constateeren dat er twee groepen zijn die zich beschouwen als wettige kerkeraad van Amersfoort.

Ds Holwerda: als uw verklaring gehandhaafd blijft, zou de kerkeraad moeten constateeren dat U het verband brak.

Ds Popma: we moeten een regeling treffen voor a.s. Zondag.

Ds v. d. Born: „dat kan alleen wanneer we inderdaad zullen uiteengaan op dit oogenblik.

Ds Popma: de situatie is toch zoo: we behoeven alleen maar te regelen en niet meer te praten over de vraag wie de wettige kerkeraad is en wat de gevolgen later kunnen zijn voor U van ons en wij voor U.

Ds Holwerda: de situatietekening is onjuist. Er zijn geen twee kerkeraden. De meerderheid heeft nimmer verklaard kerkeraad te zijn. Er is een kerkeraad van 60 leden onder mijn presidium en daarvan verheft de minderheid zich tot wettige kerkeraad.

Er. Hoekstra: de meerderheid verklaarde het verband te verbreken.

Ds Holwerda: dat is absoluut onwaar, mijn voorstel zou nog pas in bespreking komen.

Er. Vonk: in welke zin heeft de naam Geref. Kerk beteekenis? In zooverre ze zich aansluit aan de synode. De meerderheid heeft zich onttrokken.

Ds Holwerda licht nader toe waarom hij op deze kwestie zoo sterk den nadruk legt. We moeten de figuur eerst juridisch zuiver stellen. Het is onjuist, als de minderheid zegt: de meerderheid stelde zich buiten het verband. Op dit moment is onder mijn presidium de kerkeraad van 60 leden bijeen om uitvoering te geven aan het besluit van j.l. Woensdag.

Er. Gilhuis: wat u en de meerderheid zegt, kan mij niet interesseeren, schermutselingen voeren tot niets, laten we eindigen en een commissie benoemen uit de twee groepen voor de regeling van a.s. Zondag.

Ds v. d. Born verklaart, dat het hard is te zeggen, doch als de broeders daaraan vasthouden, dat ze dan moeten heengaan.

Er. Lammens: de meerderheid maakt misbruik van de macht die ze heeft en protesteert tegen de woorden dat de minderheid zich aan het besluit van den kerkeraad moet onderwerpen.

Ds Popma verklaart nu dat de minderheid beneden zal vergaderen met behoud van alle rechten. (Deze verlaat nu de vergadering)."

Wat de tekst betreft van de officiële afzettingsbul, welke Prof. Holwerda misschien Zaterdagavond of anders Zondagmorgen 15 Juli '45 in zijn bus vond, deze luidt aldus:

„Zeer geachte Heer en Broeder,

De kerkeraad van de Gereformeerde Kerk van Amersfoort ziet zich tot zijn leedwezen, genoodzaakt U het volgende bekend te maken:

Jezus Christus te an Apeldoorn, die or. 3: 21—23: De lling tot de ambts heeft, zuiver te eigendom van de eigendom van de van de Christus

herder en leraar s uit Col. 2: 1—3: nechten Zijn volk heimenissen Gods envolgens bij deze

spraken gehouden Wichers, namens door Ds Jongeling

tpen gedacht in ruim 6 jaren een zie nu toe, wat volk wil verkon-

REN-PREDIKAN- ningsmeester Ds 6083), bedoelende pen bij de over- tot het Gereform. gezegd wordt: en. De actie werd ité niet met con- n kon hoeveel er den. Op de tafel e kerk van Leth- is reeds bericht enkort een soort- u kost de over- ulden. Naar onze 0.— te kort. Die m geld. Wij vra- f, of U een gift Zijn gironummer

enkomt zal het e herhalen. Want n het comité ver- tallingen van de er geval, op het t Kerk-werk van ben.

dat er veel ge- et vrijmoedigheid in zending. „Ver- Adam. En: „Pre- zelde de Here Dat gebeurt óók erk van Christus e van Uw krach-

DOST
WERDA

offen:

„Psalm 139.
LEVENS...
icas 16: 1—12
ICHRIST...
hess. 2: 6—12.

dat van ver- en in druk te

de boekhandel

Gironr 36000

allemaal!

el voor de gezinnen en gingen, teld door MILO,

king van ver- vende Musici.

e besprekingen ven nog steeds akman en leek ver uitvoering i dit kostelijke

mooi verjaar-

bij de Boek- idel of recht- Uitgeefster:

Le Cointre N.V.
Giro Nr 36000

wel, maar het grote vergaderingswerk van onzen Heere Jezus Christus mislukt, naar het schijnt. Ik geloof de kerk, ik geloof de gemeenschap der heiligen, maar waar vind ik die kerk, waar speur ik die gemeenschap? En de vreugde in ons hart sterft, de vreugde over de kerkgemeenschap. En psalm 122 is als een muziek uit een ijle en onwerkelijke wereld geworden. Want ik zie het niet meer, dat Jeruzalem een stad is, die wel samengevoegd is. Een stad, die haar eigen burgers trekt, en die ook de heidenen trekt. Ik zie de verwarring tussen haar burgers, en wie van de heidenen wordt nu onweerstaanbaar tot de gemeenschap der kerk getrokken? Maar daarom willen wij juist nu Psalm 122 lezen, die Psalm van „Vreugde over de kerkgemeenschap”. (In „Semper Reformanda”, bl. 15/16).

En op bl. 19/20:
„Dat is de verschrikkelijke tragedie der Gereformeerde Kerken vandaag. Er was al vele eeuwen verschil in verbondsbeschouwing, maar de kerk zag haar eenheid slechts in de belijdenis en liet daarom ruimte voor verschil in theologie. Maar vandaag worden de opvattingen der bezwaarden, die altijd het volste recht binnen ons kerken hebben gehad, niet meer geduld; vandaag wordt de leer, die ook de mijne is en waarvan ik volhoud dat ze naar de belijdenis is, veroordeeld als ketterij; vandaag wordt ieder, die zich niet bindt aan de leeruitspraken van '42, aan die ene verbondsbeschouwing, uitgeworpen als scheurmaker. Waarom is er niet meer de ruimte, die er altijd is geweest? Waarom iemands geweten binden aan inzichten en uitspraken, die misschien wel heel knap zijn gedacht, maar die God ons niet heeft geopenbaard in Zijn Woord? Daar is niemand, die in strijd kwam met de waarheid Gods, zoals de kerk die beled in de Drie Formulieren. Maar waarom is er dan voor hun inzicht geen plaats meer in de kerk? Nu werpt men broeders uit uit het koninkrijk Gods, terwijl vroeger voor hun prediking altijd ruimte was”.

Welzalig hij, wiens zonden zijn vergeven

„Indien wij onze zonden belijden, Hij is getrouw en rechtvaardig, dat Hij ons de zonden vergeve en ons reinige van alle ongerechtigheid.” 1 Joh. 1:9.

Na de inleiding heeft de apostel Johannes aan de gemeente geschreven, dat God een licht is en er gans geen duisternis in Hem is. Dat heeft hij van de Here Jezus gehoord en het is zijn taak dat te verkondigen. De duisternis is beeld van dwaasheid en verkeerdheid en zonde, die er in de mensenwereld is. Maar God is wijs en goed en heilig en verre van goddeloosheid en ongerechtigheid. Hij is te vergelijken met de zon, die haar licht over deze wereld straalt. „Alle goede gave en alle volmaakte gift is van boven, van de Vader der lichten afkomende, bij wie geen verandering is of schaduw van omkering” (Jac. 1:17).

Daarom kunnen we ook niet in de duisternis wandelen en toch gemeenschap met God hebben. „Indien wij zeggen, dat wij gemeenschap met Hem hebben en wij in de duisternis wandelen, zo liegen wij en doen de waarheid niet” (vs 6).

We kunnen niet in de zonde leven en voortleven en toch vrede met God hebben. Waar licht is daar wijkt de duisternis en waar dikke duisternis is, daar ontbreekt het licht. Zou daar niet de oorzaak liggen van veel onrust en onzekerheid in het leven der gelovigen?

„Maar indien wij in het licht wandelen, gelijk Hij in het licht is, zo hebben wij gemeenschap met elkander, en het bloed van Jezus Christus, zijn Zoon, reinigt ons van alle zonden.” De duisternis verhindert echte gemeenschap, het donker brengt scheiding aan. Maar het licht verenigt en verbindt. Zo is het ook in de gemeente. Als we in het licht van het Evangelie wandelen, dan hebben we gemeenschap met allen, die op dezelfde weg zijn. Dan blijven er wel gebreken en zwakheden, maar het bloed van Jezus Christus reinigt ons van alle zonden.

„Indien wij zeggen, dat wij geen zonde hebben, zo verleiden wij onszelf en de waarheid is in ons niet.” Alleen wie in het duister is kan zich wijsmaken, dat hij geen zonde heeft. Wie zich aan het licht van het Evangelie onttrekt en de HERE in zijn leven niet kent, kan zich verbeelden gaaf te zijn in zichzelf. Maar dat is zelfbedrog en zelfmisleiding. Dat behoort er in de gemeente niet te zijn. Daar moet schuldbelijdenis zijn en vergeving en reiniging.

„Indien wij onze zonden belijden, Hij is getrouw en rechtvaardig, dat Hij ons de zonden vergeve en ons reinige van alle ongerechtigheid.”

Bij ons zijn zonden. Hier staat een woord, dat zoveel betekent als missen van het doel, het falen in onze roeping, het niet voldoen aan de eis van Gods verbond. Wie niet weet van een levensdoel, dat God met ons voor heeft, kan geen weet hebben van zonden. Wie de wet des HEREN niet erkent en er niet voor buigt komt ook niet tot belijdenis van zonden. Wie geen besef heeft van Gods heiligheid en gerechtigheid en waarheid heeft ook geen besef van zonden. Er zijn bij ons zonden. Onheilige gedachten, die God onteren. Verkeerde begeerten, die tegen Gods

De Synode had gezegd, dat haar besluiten altijd moeten worden uitgevoerd, ook dan wanneer ze in strijd waren met het Woord Gods. Wat schrijft Prof. Holwerda op bl. 22 en 23?:

„En zo heeft ze maar niet gesproken, doch ook gehandeld. Toen er broeders waren, die de binding aan haar leeruitspraken weigerden, wierp ze die mensen als scheurmakers uit. Ze verklaarde hen schuldig aan de zonde van multerij te willen aanrichten in de kerkelijke regeringen, de zonde, die naar het avondmaals-formulier gestraft moet worden met uitsluiting uit het Koninkrijk der hemelen. Als ze het recht had erkend om bepaalde besluiten niet uit te voeren, dan was het nog meegevalen. Want niemand dacht er aan de kerk te verlaten. Maar ze joeg ieder in de gewetenscrisis. Men moest preken wat de Here niet had geopenbaard; men moest preken, wat in strijd was met het Woord. Men moest de synodale besluiten uitvoeren ook dan als ze in strijd waren met het recht des Heeren. Men moest binden wat de Heere niet bond. En daarop liep alles vast. Hier was geen uitweg meer”.

En op bl. 23 en 24:
„En wie bidt er dus vandaag in geest en waarheid? Hij, die zich blijft binden aan dat fundament der apostelen en profeten, en weigert een ander fundament te leggen of te helpen leggen. Hij die het recht der kerk eerbiedigt en zich niet neerlegt bij het onrecht dat werd gepleegd, hij die weigert aan de uitvoering der zondige tucht mee te werken. Die mens heeft Jeruzalem in zijn hart waarachtig lief, en die man kan bidden, dat deze stad worde bewaard en herbouwd. Maar wie bidt om de eenheid en ondertussen rustig de leeruitspraken als bindend aanvaardt en ondertussen de tucht helpt uitvoeren tegen wie onschuldig zijn, hij spreekt woorden van vrede, maar zijn hart voert krijg. Hij verloochent zijn gebed door zich te binden en te conformeren”.

v. d. B.

UIT DE SCHRIFT

heilige wil ingaan. Onrechtvaardige handelingen, die tegen Gods heilig recht strijden.

Die zullen we belijden. Daar staat een woord dat betekent: hetzelfde zeggen. We zullen het God toestemmen, dat Hij heilig en goed en recht is. Maar dat onze zondige gedachten, woorden en daden Zijn Naam onteren, Zijn recht schenden. En dan mogen we weten dat Hij getrouw is en rechtvaardig om onze zonden te vergeven en ons te reinigen van alle ongerechtigheid. God is trouw. We kunnen op Hem aan. Hij houdt zijn beloften. Hij kan zichzelf niet verloochenen.

En God is rechtvaardig. Is dat niet om te beven? Moet de rechtvaardige God dan niet de zonden straffen in zijn toorn? Stellig is het om te beven als we denken aan Gods rechtvaardigheid. Als we wegens een misdrijf met een aardse rechter in aanraking komen dan hebben we het niet gemakkelijk. We schamen ons en gaan met lood in de schoenen de rechtszaal binnen. Maar hoe moeten we dan niet beven als we onze zonden zien in het licht van Gods rechtvaardigheid?

Maar als we onze zonden belijden mogen we ons verheugen in Gods gerechtigheid. Want hier is sprake van Gods reddende, vergevende rechtvaardigheid. Ze is vrijwel synoniem met Gods trouw. Dat God rechtvaardig is betekent hier, dat God de rechte verhouding herstelt door de zonden te vergeven en om Christus' wil niet toe te rekenen. Hij is rechtvaardig om onze zonden te vergeven.

Daar staat een woord dat betekent: wegzenden, wegdoen, uit de weg ruimen. Zodat er niets meer is tussen de HERE en ons. Zodat het weer goed is en we weer vrede met God hebben. En als God de zonden vergeeft dan wil Hij ons ook reinigen van alle ongerechtigheid. Dan breekt Hij ook de kracht der zonde. God heeft geen lust aan boosheid en verkeerdheid des harten. Hij verheugt zich in heiligheid en gerechtigheid en wil ons in de strijd tegen de zonde een Helper wezen. Dat ondervinden allen die oprecht hun zonden belijden.

Belijden wij onze zonden aan de HERE? Als we het doen vinden we vergeving. Maar als we de blijde rust van de vergeving missen, dan komt dat omdat wij onze zonden niet belijden. Zo in het algemeen erkennen, dat we zondaren zijn, gaat gemakkelijk genoeg. Maar het is genade van God als we echt onze concrete zonden mogen zien en belijden. We erkennen niet graag eigen gebreken en zwakheden. Voor de mensen niet en ook voor God niet. We zien de zonden van anderen als vanzelf. En we praten er over. We zijn het er over eens: A is wat eerzuchtig en heerszuchtig. En B is niet altijd betrouwbaar. En C is wat „los in de mond”. En D is hoogmoedig. En zo zou ik kunnen doorgaan. Hoe komt het toch, dat we de zonden van anderen zo goed zien en eigen zonden zo gemakkelijk over het hoofd zien?

Laten we ons maar niets wijs maken: De zonden, die we in anderen opmerken, liggen ook bij ons voor de deur, ja ze zijn misschien stamgast in ons huis! Het valt me dikwijls op hoe weinig zelfkennis anderen

hebben. Het komt voor, dat iemand klaagt over de vele ruziemakers, die er in de kerk zijn. Terwijl de klager zelf — natuurlijk niet in eigen oog, maar in het oog van anderen — één van de ergste ruziemakers is. Alleen hijzelf ziet het niet! Waarom zien we trouw naar anderen en letten we weinig op ons zelf? De oorzaak zal wel liggen in de hoogmoed, die in elks hart geroest zit. Hoe komen we daar af? Door in het licht te wandelen. In het licht van de wet des HEREN. Ik kan hetzelfde zeggen met andere woorden: In het licht van het Evangelie van Jezus Christus. Of nog weer anders: Door de HERE te kennen in al onze wegen.

„De droefheid naar God werkt een onberouwelijke bekering tot zaligheid.” Bij de HERE houden we het niet vol onze zonden te bedekken. Voor het aangezicht des HEREN versmelt alle hoogmoed als sneeuw voor de zon. Daar breekt het trotse hart en wordt de hoogmoedige geest verslagen en welt het gebed uit hart en mond: O God, wees mij zondaar genadig (Lucas 18:13). En dan komt de blijde zekerheid: Gij vergaaf de ongerechtigheid mijner zonde (Ps. 32:5).

Er wordt veel geklaagd over gemis van zekerheid des geloofs. Evenzeer over gemis van waarachtige gemeenschap der heiligen. Laten we de schuld niet bij de HERE zoeken. Hij is getrouw en rechtvaardig om ons de zonden te vergeven. Royaal en radicaal, mild en overvloedig. En waar vergeving is, daar is ook reiniging van alle ongerechtigheid. Laten we maar toezien, dat wij onze zonden belijden. Met naam en toenaam.

Als Achan door de HERE aangewezen is als de man, die zich vergreep aan het verbannene en voor Jozua gebracht is, dan belijdt hij: „Voorwaar, ik heb tegen de HERE, de God Israëls gezondigd, en ik heb also en also gedaan; want ik zag onder de roef een schoen en sierlijk Babylonisch overkleed, en tweehonderd sikkelen zilver en een gouden tong, welker gewicht was vijftig sikkelen en ik kreeg lust daartoe en nam ze; en zie, ze zijn verborgen in de aarde in het midden mijner tent en het zilver daaronder.” Laten we belijden: Ik heb also en also gedaan. Met de bede: „Doorgrond mij, o God, en ken mijn hart; beproef mij en ken mijn gedachten; en zie of bij mij een schadelijke weg is. En leid mij op de eeuwige weg” (Ps. 139:23,24).

H. J. J.

KERKELIJK LEVEN

Phraseologie inzake de kerkorde der N. H. Kerk

Wie overziet de lange, lange weg die afgelegd is eer het tot de nieuwe Kerkorde komen kon, en de ontzaglijke arbeid die voorafging aan de eindstemming op 7 Dec. 1950, kan verstaan het enthousiasme, waarmee de promotors van dit „werkstuk” het binnenhaalden en propageren.

Zeker past hier respect voor ijver, geduld, verbeten volhouden bij wat jaren lang leek op een tot volslagen mislukking gedoemde Sisyphus-arbeid. Ook voor het resultaat? Immers daarop komt het aan: wat heeft de Herv. Kerk in deze nieuwe „orde” ontvangen?

't Spijt ons meer dan we zeggen kunnen, maar gemeten aan de normen van Schrift en Belijdenis is deze Kerkorde, gelijk we trouwens voor enkele jaren reeds opmerkten, een zeer diepe teleurstelling. De Dordtse Kerkorde heeft men verworpen. Men heeft geïntroduceerd een wetten-cyclus, op alle vitale punten geen verbetering, maar een verslechtering van de thans zozeer geminachte genootschappelijke Reglementen-bundel. De Barthiaanse „doorbraak” heeft het in deze kerkorde gebracht tot één groot compromis tussen rechts en links, orthodox en vrijzinnig, confessioneel en ethisch, een compromis vaag en voos, zonder enige vaste principiële basis.

Te betreuren is nu, dat dit nieuw-modernisme de indruk wekt, voor wie op de klank afgaat, toch wel de oude normen vast te houden. Dit blijkt uit de kerkorde zelf, nog meer uit gegeven „toelichtingen”. Wie b.v. opslaat het ten vorige jare verschenen „Nederlands Hervormd Kerkrecht” van Prof. Haitjema, de man, die zulk een groot aandeel had in de totstandkoming van de Kerkorde, kan zich daarvan overtuigen.

Men leest in dit werk „dat alle ware kerkrecht geworteld moet blijven in de H. Schrift, en dat achter de orde der Kerk de christelijke belijdenis van de Una Sancta en de Gereformeerde belijdenis van de ware Kerk en hoe zij geregeerd moet worden (Artt. XXVII—XXXII der Nederl. Geloofsbelijdenis) normerende grondlijnen moeten doen óplichten” (bl. 9, 10). Ook: „Tegenover het papale stelsel is het reformatorische kerkrecht van geheel andere stylering. En het Geref. Protestantisme was daarbij consequenter in zijn afweer van alle „paapse stoutigheden” dan het Lutheranisme. Een grondbeginsel van het Geref. kerkrecht is in de reformatorische eeuw steeds het verzet tegen alle hiërarchie geweest” (bl. 11). De H. Schrift..... is, strikt genomen, evengoed voor de kerkorde als voor het belijden der Kerk de enig normerende norm” (bl. 15). En op bl. 22:

„Achter de nisatie (Fransé Dik kenordentir sag het gelijdenis ten en h XXXII). eccles van het kerkelijc recht onder de slotte de God op, z Nederl. H merende n kerkelijc leve uit, dat h nooit de e goddelijc Wel, wa Kan het Waar in het van G raerd. Waarhel muleren v van is gel dat de Bel zag, wordt begrip t heid aan e Kerk” (bl. Waarhel Reformatié dan thans synode”, h stelsel. Heel des la..... een 't Doet gereforme ben zieke voorgange volk heeft Tenzij van „de e prijsgeven.

De bib Prof. S

Zoals U een uitzon zorg en te had. Deze pel van 25 bibliotheek Gaarne met ons, geplaatst Schilder”, Hogeschoo de studie en van an zonden ku Dit bleec als haast wezig, die zelf reede waarde ha niet zoveel Nu is re de bibliothé de goede gens, reed. Er resten Deddens e bibliotheek kocht kon gelden nie drag van Onderge inzameling teneinde c te krijgen, kerken, di ken, verzo doel wille der onderg „voor aan Van de den wekel matie”.

Het is t geen bedr kan geven zich niet e geheel ver